

Nr 3

Utlåtande i anledning av motioner om ändring av 14 § folkbokföringsförordningen.

Tredje lagutskottet har behandlat två i riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 128 i första kammaren¹ av herr Ernst Olsson och nr 153 i andra kammaren av herr Wachtmeister.

I motionerna, som är likalydande, föreslås, att 14 § 6 mom. folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469) ändras på sätt framgår av denna uppställning.

Nuvarande lydelse

Intages någon å sjukvårdsinrättning eller å förbättrings-, uppfostrings-, tvångsarbets- eller straffanstalt medför detta ej förändring i avseende å hans kyrkobokföring, såvida icke under tiden sådana förhållanden inträffa — — — kyrkobokföras. I fråga om — — — anstalten.

Föreslagen lydelse

Intages någon å sjukvårdsinrättning eller ålderdomshem eller å förbättrings-, uppfostrings-, tvångsarbets- eller straffanstalt medför detta ej förändring i avseende å hans kyrkobokföring, såvida icke under tiden sådana förhållanden inträffa — — — kyrkobokföras. I fråga om — — — anstalten.

Beträffande de skäl som anförts till stöd för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionerna.

Enligt 36 § *folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946* skall fysisk person mantalsskrivas i det distrikt och å den fastighet, där han den 1 november förrättningsåret rätteligen skall vara kyrkobokförd. Vidare stadgas i 13 § 1 mom. första stycket samma förordning som huvudregel, att envar skall bokföras i församlingsboken (kyrkobokföras) i den församling, där han är bosatt.

Enligt 13 § 2 mom. folkbokföringsförordningen skall, med vissa undantag varom nu ej är fråga, en person anses bosatt å den fastighet, där han regelmässigt vistas. Från huvudregeln i 13 § 1 mom. folkbokföringsförordningen göres i 14 § 6 mom. bl. a. undantag för den som intages å sjukvårdsinrättning eller å vissa uppräknade tvångsanstalter.

För personer, som är intagna å ålderdomshem, finns inga särskilda bestämmelser i folkbokföringsförordningen, och de skall alltså mantalsskri-

¹ Motionen i sin helhet tryckt bland andra kammarens motioner.

vas där de är bosatta, d. v. s. å ålderdomshemmet, även om de före intagningen varit mantalsskrivna i annan kommun.

Den av motionärerna väckta frågan om var en å ålderdomshem intagen person skall kyrkobokföras har vid flera tillfällen, senast 1956, varit föremål för riksdagens behandling. Rörande vad som tidigare förevarit i frågan må hänvisas till redogörelsen härför i tredje lagutskottets utlåtande nr 12 vid 1956 års riksdag, avgivet i anledning av en inom andra kammaren väckt motion. Av denna redogörelse framgår även att vid tiden för utlåtandets avgivande inom finansdepartementet pågick en utredning av vissa frågor rörande folkbokföringsväsendet. I utlåtandet anförde utskottet bl. a. följande.

Utskottet finner med anledning av att hithörande problem alltjämt är under utredning icke erforderligt att nu närmare taga ställning till hur mantals- och kyrkoskrivning av vårdtagare på ålderdomshem bör ske. Emellertid anser utskottet frågan ha så stor känslomässig betydelse för gamla vårdtagare, att vid dess slutliga avgörande stor vikt bör fästas vid de humanitära synpunkterna, oavsett att ett sådant betraktelsesätt måhända står i strid med en genomgående tanke i gällande folkbokföringsförordning, att hänsyn ej skall tagas till de folkbokfördas personliga önskemål. Några övertygande skäl av praktisk natur mot att, såsom socialvårdskommittén i sitt betänkande med förslag till lag om socialhjälp föreslagit, jämställa ålderdomshem med sjukvårdsinrättning i 14 § 6 mom. folkbokföringsförordningen, vari stadgas undantag från huvudregeln att bosättningsort är avgörande, synes icke hittills ha blivit förebragta.

Det är enligt utskottets mening önskvärt, att ett förslag till lösning av förevarande spörsmål ej uppskjutes längre än det pågående utredningsarbetet gör oundgängligen nödvändigt. Då utskottet under hand inhämtat, att utredningens resultat kan beräknas dröja ännu avsevärd tid, vill utskottet därför ifrågasätta, om icke det problem motionen avser kunde utbrytas från det övriga arbetet och av utredningsmannen göras till föremål för ett särskilt förslag.

Utlåtandet utmynnade i en hemställan, att riksdagen måtte finna motionen icke föranleda någon riksdagens åtgärd. Denna hemställan bifölls av riksdagen.

Den i nyssnämnda utlåtande berörda utredningen rörande folkbokföringsväsendet har numera upphört och dess uppdrag har överflyttats på den år 1958 tillsatta uppbördsorganisationskommittén.

Utskottet

Motionerna överensstämmer beträffande såväl motivering som yrkande nära med den av utskottet år 1956 behandlade motionen i samma ämne. Utskottet finner ej anledning frångå sin då uttalade mening. Ehuru utskottet redan år 1956 förordade en snar lösning av spörsmålet, synes någon åtgärd icke ha vidtagits. Från uppbördsorganisationskommittén har inhämtats, att denna för närvarande är sysselsatt med andra arbetsuppgifter, och

att det kan beräknas dröja ännu en tid innan kommittén kommer att börja behandla den aktuella frågan.

Enligt utskottets mening föreligger ej hinder för att genomföra den av motionärerna föreslagna ändringen i folkbokföringsförordningen utan samband med eventuella andra ändringar i förordningen. Utskottet anser därför anledning saknas att avvakta uppboordsorganisationskommitténs förslag i denna del.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen med bifall till motionerna I: 128 och II: 153 måtte för sin del antaga följande förslag till

Förordning

om ändrad lydelse av 14 § 6 mom. folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469).

Härigenom förordnas, att 14 § 6 mom. folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §.

6 mom. Intages någon å sjukvårdsinrättning eller å förbättrings-, uppfostrings-, tvångsarbets- eller straffanstalt medför detta ej förändring i avseende å hans kyrkobokföring, såvida icke under tiden sådana förhållande inträffa, att han på grund därav bort, därest han ej varit intagen å inrättningen eller anstalten, annorstädes kyrkobokföras. I fråga om kyrkobokföring av den som villkorligt eller på prov frigivits eller utskrivits från fångvårdsanstalt skall under prøvotiden så anses som vore han fortfarande intagen å anstalten.

6 mom. Intages någon å sjukvårdsinrättning eller ålderdomshem eller å förbättrings-, uppfostrings-, tvångsarbets- eller straffanstalt medför detta ej förändring i avseende å hans kyrkobokföring, såvida icke under tiden sådana förhållanden inträffa, att han på grund därav bort, därest han ej varit intagen å inrättningen eller anstalten, annorstädes kyrkobokföras. I fråga om kyrkobokföring av den som villkorligt eller på prov frigivits eller utskrivits från fångvårdsanstalt skall under prøvotiden så anses som vore han fortfarande intagen å anstalten.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1960.

Stockholm den 17 februari 1960

På tredje lagutskottets vägnar:

HUGO OSVALD

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Osvald, Lindahl, Grym, Georg Carlsson, Kristiansson, Alexanderson*, Knut Johansson och Schött*;

från andra kammaren: herrar Levin, Johansson i Torp, Ahman, Bengtsson i Halmstad, Jansson i Benestad, Svenning och Wachtmeister*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.